

Viktor – vojnový kôň

Pri rozprávaní o Leviciach nemôžeme samozrejme vynechať povesť o skutočnom hrdinovi, levickom hradnom kapitánovi Štefanovi Kohárym. Velil vojenským zborom Tekovskej a Hontianskej stolice a tiež siedmim banským mestám. Toto postavenie si plne zaslúžil, lebo jeho statočné meno bolo dobre známe cisárovi vo Viedni ako aj sultánovi v Istanbule. Turci sa ho na tomto úseku vojenskej hranice báli viac ako hronských povodní, ktoré ich neraz ako kurčatá spláchli až do Dunaja. Práve preto bol poverený velením mnohonárodného kresťanského vojska, ktoré šlo vyslobodiť Levice z bezbožných tureckých rúk. Ale aj levický sandžakbeg (správca sandžaku – osmanského okresu) sa naňho pripravil a tak sa z toho strhla regulérna bitka. Bojovalo sa od Tlmáč po Levice, všade samá krv a oheň! A kapitán sa zdržiaval vždy v najtuhšom boji. V dnešnej Koháryho ulici statočnému turkobijcovi guľka zrazila z hlavy prilbicu. V tej dobe tam bol majer obklopený starými vrbami, ktoré sa tiahli až po Kusú horu. A do konárov jednej z tých vrb sa statočnému kapitánovi zamotali dlhé vlasy, celkom tak ako biblickému princovi Absolónovi. Zostal tam visieť, avšak mal šťastie na svojho koňa, neohrozeného Viktora. Ten bol ako zrodený pre takého hrdinu! Keď pán Štefan ťal nepriateľov šablou, Viktor ich kopal a hrýzol. Len čo zacítil, že pána už nemá v sedle, vrátil sa a podbehol pod neho. Kapitán si šablou odrezal protivné vlasy a vrátil sa do boja. Hoci kresťania v ten deň slávne zvíťazili, Štefanovi Kohárymu nebolo dopriate sa radovať. Zbúdila guľka mu prevrátila srdce, keď s Viktorom prenasledovali utekajúcich cudzincov. Sklátil sa k zemi, ale pravá noha mu zostala zaseknutá v strmeni. Nešťastný Viktor sa rozhodol svojho pána čo najrýchlejšie odviesť do bezpečia. Preskočil s ním Podľužianku, prebrodil zimánovský močiar, pri Kotrmáni minul pole s ražou, ktorú mohamedáni zapálili a až v chotári Hronských Kosíh sa kapitánova čižma vyšmykla zo strmeňa. Viktor zostal so zvesenou hlavou stáť nad Koháryho telom. Písal sa 19. júl 1664. Na druhý deň prebehla rozlúčka s padlými hrdinami, vojenská prehliadka pred otvorenými rakvami. Dve pážatá držali na strieborných opratách Viktora, stojaceho nad zlatou truhlou svojho pána. Ešte sa neskončili smútočné obrady, keď sa Viktor odrazu vzopäl na zadné nohy, bolestne zaerdžal a ako blesk zmizol v krajine. Dlhé roky o ňom nebolo počuť, až kým sa do nášho sveta nevrátil ako príznak. Popisujú ho ako obrovského bieleho žrebca, ktorému šľahajú z papule ohnivé jazyky. Najčastejšie ho vraj vídať medzi Hronským Beňadikom a Levicami. Rovnako sa s ním mali stretávať aj tľmačskí rybári a kľačianski pastieri ho neraz začuli cválať po ceste k Švotiho mlynu. A všetci gazdovia dobre vedeli, že sa neoplatí pást kone pri Zimánovciach, dnes zaniknutej osade v chotári Hronských Kľačian. Veľakrát sa okolo polnoci vydesené zhrčili do skupiny, sledujúc obrovského koňa, ktorý prefrčal popri nich. A úplne sa vraj nestratil dodnes... Možno stále hľadá nepriateľa, ktorému by sa pomstil a beda každému Turkovi, ktorého by náhodou stretol!

Spracované podľa: Melicher, Jozef: Tekovské povesti